

Peter A. ZIEGLER: Geological Atlas of Western and Central Europe (Shell Internationale Petroleum Maatschappij B. V.) 1982.

A 110 oldal merített papíron, 29 szövegközi ábrával illusztrált szöveges rész és a külön kötetben közreadott 40 db A3-as színes melléklet a szerény címnél többet takar. Az atlasz címszó alatt ugyanis a megjelölt terület olyan átfogó rétegtani és tektonikai fejlődéstörténeti összefoglalásával találkozunk az olvasó, amely tömörségével, és a tárgyalás mélységével egyaránt összhangban van a mellékletek 1 : 6 000 000-ós méretarányával. A szöveges rész fő fejezetei az egyes tektonikai fő eseményekhez kapcsolódnak:

— A Pangea szutúra-szerkezetének kialakulása

— A Pangea perm-triász fejlődése

— A Pangea feldarabolódása: az Atlanti-óceán középső és északi része, valamint a Neo-Tethys felnyílása

— A felsőkréta sea-floor spreading és az alpi lemezcollízió kezdete.

— A Norvégia-Grönland tengerrész felnyílása, az alpi orogén és az alpi későorogén beszakadásos rendszer.

— Gondolatok a medence-süllyedés lehetséges mechanizmusával kapcsolatban.

A térképek közül 5 különböző időpont (szint) tektonikai vázát (szerkezeti térképét) mutatja be (Új-Kaledóniai aljzat; perm aljzat; Perm-mezozoos tektonikai egységek; a középső- és felsőjura tektonikája, harmadidőszaki aljzat). A 22 ösföld-

rajzi térkép a fő paleozoos és mezozoos emelkedésekre tagolva — ahol szükséges és lehetséges a palinspasztikus rekonstrukció módszereit alkalmazva — foglalja össze a terület litológiai felépítését. 7 további térkép a vastagsági viszonyok feltüntetésével a meghatározó időszakok (alsóperm, triász, alsó-jura, alsókréta, felsőkréta, kainozóikum, felsőperm-kainozóikum) közzétömegeinek térbeli eloszlását is bemutatja.

A Magyarországot is érintő időkvívágatok térképanyaga korrekta. Sajnálatos azonban, hogy az irodalmi hivatkozások sorában egyetlen németül megjelent magyar mű található (az irodalomjegyzék 20 oldalas), a magyarországi vonatkozások cseh-szlovákiai, romániai illetve lengyel publikációkból kerültek be. (Ez ismételtelen rámutat a magyarországi eredmények idegen nyelvű publikálása terén létező, már-már nyomasztóan kínos gondjainkra).

Az anyag összeállítása Peter A. ZIEGLER érdeme, aki Shell-es munkatársai anyagát és saját, széleskörű irodalmi ismereteit tükröző bonni egyetemi előadásait foglalta egységbe. A Shell cég viselte a kiadás költségeit. A minden földtudományi szakember érdeklődésére számot tartó ható könyvet az Elsevier Kiadó terjeszti 58 \$-os áron.

DR. BÉRCZI István